

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

1. O‘zbekiston Davlat Tilshunoslik, Lingvistik va Tarjima Markazi
2. Toshkent Davlat Tilshunoslik va Tarjima Markazi

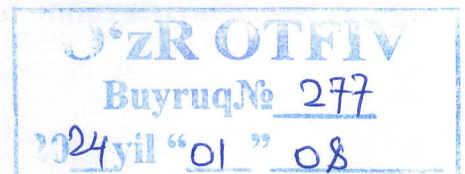
TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGANI

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024 yil 01-08-08 kuni 277-sonli buyruqi bilan.

**70230201 – Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik
magistratura mutaxassisligining**

MALAKA TALABI

Toshkent-2024

ISHLAB CHIQLILGAN VA KIRITILGAN:

1. O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti.
2. Toshkent davlat sharqshunoslik universtiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024-yil “ 01 ” 08 dagi 277 – sonli buyrug‘i bilan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tavsifi.....	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi.....	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanilishi.....	4
1.1.2.	Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarning tavsifi	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatning sohalari	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatarning obyektlari.....	4
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarning turlari.....	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalar.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalarga qo‘yiladigan talablar.....	6
3.	Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar.....	7
4.	Fanlar katalogining tuzilishi.....	7
	Bibliografik ma’lumotlar.....	11
	Kelishuv varag‘i	12

1. Umumiy tavsifi

70230201 – Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlash kunduzgi ta'lim shaklida amalga oshiriladi. Magistratura dasturining me'yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qo'llanishi.

Malaka talabi 70230201 – Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

mazkur magistratura mutaxassisligi buyicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul xamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor- o'kituvchilari;

magistratura mutaxassisligining o'quv rejasi va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;

magistratura bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baxolashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta'lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari, ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta'lim tashkilotlariga o'qishga kirayotgan bakalavriat bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarning tavsifi.

1.2.1. Kasbiy faoliyatlarining sohalari:

Uzluksiz ta'limning davlat va nodavlat muassasalarida xorijiy tillarni o'qitish, O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlarida ilmiy tadqiqot faoliyatini yuritish, davlat boshqaruvi organlari, mahalliy va xalqaro tashkilotlarda tilshunos-tarjimonlik, ommaviy axborot vositalari va nashriyotlarda faoliyat olib borish bilan bog'liq kasbiy sohalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. kasbiy faoliyatlarning obyektlari:

Davlat boshqaruvi organlari, O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlarida ilmiy xodim, oliy ta'lim, malaka oshirish va qayta tayyorlash, professional ta'lim muassasalarida pedagog-tadqiqotchi, shuningdek, ommaviy axborot vositalari va nashriyotlar, davlat va nodavlat tashkilotlar, korxonalar va muassasalar, kompaniyalar (firmalar)da tilshunos-tarjimon.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarning turlari

- *tarjimonlik faoliyati;*
- *ilmiy tadqiqot faoliyati;*
- *tashkiliy-boshqaruv faoliyati;*

- *ta'lim muassasalarida ilmiy va pedagogik faoliyat;*
- *konsalting xizmati faoliyati.*

1.2.4. Kasbiy vazifalar:

70230201 – Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik mutaxassisligi bo'yicha Milliy malaka ramkasining 7-malaka darajasi hamda magistr kasbiy faoliyatlarining soxalari, ob'ektlari va turlariga muvofiq magistratura bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi lozim:

Tarjimonlik faoliyatida:

Yozma va og'zaki tarjima usullarini egallashi va ulardan unumli foydalanishi; xalqaro tashkilotlar va ularning faoliyati haqida yetarli ma'lumotga ega bo'lishi;

namunaviy texnologik jarayonlarni ishlab chiqish va ularni qo'llashi; ilmiy va amaliy faoliyatda sohaga mos tizimni rivojlantirish va ulardan foydalanishi;

kasbiy etika kodeksiga rioya qilish.

Ilmiy tadqiqot faoliyatida:

Ilmiy, amaliy tadqiqotlarni o'tkazish, tajriba natijalarini tahlil qilish va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy yangiliklarni kashf etish;

ilmiy maqolalar, ma'ruzalar, risola, o'quv adabiyotlar tayyorlash va tahrir qilish, o'tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo'yicha ilmiy sharhlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish;

ilmiy adabiyotlar va internet tarmog'ida eng yangi ilmiy, texnologik va ekspluatatsion yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'nalgan holda qidirish va topish;

ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish hamda faol ishtirok etish;

mos mutaxassislik mavzusi bo'yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

Ta'lim jarayonini boshqarish, ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish, favqulodda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni tahlil qilish, loyiha komandasini boshqarish;

mehnat jamoasining umumiy maqsadlariga erishish, ijrochilarning faoliyatini monitoring qilish maqsadida individual va guruh faoliyatini vujudga keltirish;

auditoriya va pedagogik jamoani boshqarish hamda o'quv jarayonini o'rnatilgan tartibda tashkil qilish;

jamoa psixologiyasiga oid tizimli bilimlarni, tashkiliy ishlarda menejment asoslarini qo'llashni bilish;

e-learning va m-learning texnologiyalari asosida korporativ o'qitishni tashkil qilish va korporativ ma'lumotlar bazasini rivojlantirish qobiliyatiga ega bo'lishi;

ekspert-tahliliy ishlarni amalga oshirish maqsadida, induktiv va deduktiv kuzatish, tahlil qilish, baholash va statistik tahlil qilish.

Ta'lim muassasalarida ilmiy va pedagogik faoliyatda:

Oliy va o'rta maxsus, professional ta'lim muassasalarida mutaxassislikka oid tayyorgarlik yo'nalishida nazarda tutilgan o'quv fanlari bo'yicha nazariy, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini o'tkazish;

o'quv fanlarini o'qitish metodikasini egallashi;

zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanib noan'anaviy o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish qobiliyatiga ega bo'lishi;

o'qitilayotgan fanlar bo'yicha darslarni o'tkazish uchun zarur bo'lgan o'quv-metodik hujjatlarni tuzish, tayyorlash va rasmiylashtirish qobiliyatiga ega bo'lishi;

o'qitilayotgan fan bo'yicha mashg'ulotlarni o'tkazish uchun o'qitishning texnik vositalaridan foydalanish qobiliyatiga ega bo'lishi;

mustaqil ta'lim va ijodiy qidiruv natijasida o'qitilayotgan fan hamda pedagogik faoliyat sohasidagi metodlar, vositalar va boshqa sohalarida o'z-o'zini muntazam takomillashtirib borish qobiliyatiga ega bo'lishi;

elektron (e-learning) va mobil (m-learning) o'qitish uchun o'quv-metodik majmualarni ishlab chiqish qobiliyatiga ega bo'lishi;

uzluksiz ta'lim tizimining Davlat ta'lim standartlari, malaka talablari va boshqa o'quv-me'yoriy hujjatlarni ishlab chiqish qobiliyatlariga ega bo'lishi.

Konsalting xizmati faoliyatida:

chet tillarni o'rganish va o'qitish sohasida mavjud holatning analitik obzorini ishlab chiqish;

xorijiy manbalarni qiyolab o'rganish va tarjima qilish bo'yicha tadqiqot guruhlarida ekspert sifatida qatnashish;

mutaxassislikka aloqador yo'nalishlar bo'yicha bo'yicha konsalting xizmatlarini ko'rsatish.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar.

ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo'lishi, umummetodologik fanlar asosini mustaqil tahlil qilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, ilmiy tadqiqot va pedagogika metodologiyasini bilishi va undan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

o'z faoliyatida me'yoriy-xuquqiy xujjatlardan foydalana olishi, o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

internet tarmog'idan axborotlarni olish, saqlash, qayta ishlashning asosiy usullari va vositalarini o'zlashtirishi, axborotni boshqarish vositasi sifatida kompyuter bilan ishlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

axborot texnologiyalaridan foydalana olishi, axborotlashgan jamiyat sharoitida axborot texnologiyalarining mohiyati va ahamiyatini tushunish, axborot xuruji xavfi va tahdidlarni anglash, axborot xavfsizligining asosiy talablariga rioya qilish qobiliyatiga ega bo'lishi.

ilmiy, amaliy tadqiqotlar olib borish, tajriba natijalarini qayta ishlash va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy maqolalar tayyorlash va tahrir

70230201-Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik magistratura mutaxassisligi qilish, ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish, ilmiy loyihalarni ishlab chiqish ko'nikmalariga ega bo'lish;

pedagogik faoliyatida axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanishni bilish;

ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga innovatsion yondashishni bilish; ilmiy faoliyati natijalari buyicha davlat va xorijda e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

kasbiy faoliyatda o'zlashtirgan fanlarning asosiy qonunlaridan foydalanishi, metodlarni tasniflashi, metodologik tamoyillardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

xorijiy tillardan birini ilmiy muloqot va kasbiy malaka almashish vositasi sifatida egallagan bo'lishi va sinxron tarjimada erkin qo'llay olishi;

xalqaro anjuman va tadbirlarda tarjimon sifatida faoliyat yurita olishi; madaniyatlararo kommunikatsiya jarayonida yuzaga keladigan ziddiyatli holatlarni o'z vaqtida bartaraf eta olishi;

axborotni to'plash, saqlash, ularga ishlov berish va ulardan foydalanish usullarini egallashi;

o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi; axborot, bilim, ma'lumotni bir-biridan farqlash malakasiga ega bo'lishi, axborot texnologiyalaridan foydalana olishi;

Talabalar umumiy va kasbiy kompetensiyalari, bilim va ko'nikmalarni egallashi o'quv rejasiga mantiqiy ketmaketlikda kiritiladigan majburiy va tanlov fanlarni o'zlashtirish, amaliyotlarni o'tash hamda boshqa o'quv mashg'ulot va akademik vazifalarni bajarish yordamida amalga oshiriladi.

3. Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Ilmiy-pedagogik amaliyot – umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va amaliy (ishlab chiqarish) jarayonlari bilan uyg'unlashtirish, tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Magistratura mutaxassisligi bo'yicha *ilmiy amaliyot* o'tkaziladi.

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T.r.	Fanning malakaviy kodi	O'quv fanlari, bloklar va faoliyat turlarining nomlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Fan o'tiladigan semestr
1.00		Majburiy fanlar			
1.01	ITM1104	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi	120	4	1
1.02	MFM1304	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	120	4	3
Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (roman-german tillari) bo'yicha majburiy fanlar					
1.03	YTT11-208	Yozma tarjima va tahrir	240	8	1-2
1.04	AXT11-208	Amaliy xorijiy til	240	8	1-2
1.05	MMT1204	Madaniyatlararo muloqot va tarjimashunoslik	120	4	2

70230201-Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik magistratura mutaxassisligi

1.06	TELA1204	Tarjimaning ekstra lingvistik asoslari	120	4	2
1.07	BMT1104	Badiiy matnlar tarjimasi	120	4	1
1.08	TUMT1304	Turli uslubdagi matnlar tarjimasi	120	4	3
		Tanlov fanlar	480	20	1-3
		Jami	1800	60	
Kvalifikatsiya		Tilshunos-tarjimon, pedagog-tadqiqotchi			
Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (sharq tillari) bo'yicha majburiy fanlar					
1.03	MNM1106	Mutaxassislikning nazariy masalalari	180	6	2
1.04	FO'M1206	Pedagogik dizayn asoslari (Pedagogik dizayn asoslari; Kognitiv psixologiya)	180	6	3
1.05	TLM1104	Tadqiqot loyihalari menejmenti	120	4	1
1.06	MTT1104	Matn tarjimasi va tahriri	120	4	1
1.07	TLKA1206	Tarjimaning lingvomadaniy aspektlari	180	6	1-2
		Tanlov fanlari	1020	34	1-3
		Jami:	1800	60	
Kvalifikatsiya		Tilshunos-tarjimon, pedagog-tadqiqotchi			
		Ilmiy faoliyat	1800	60	
		Hammasi	3600	120	

**Izoh: Fanlar katalogida ko'rsatilgan semestrlarga oliy ta'lim muassasasi o'quv jarayonidan kelib chiqib o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.*

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OXS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

Kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, magistratura mutaxassisligi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, magistraturaning o'quv reja va fan dasturi (magistratura dasturi), o'qib-o'rganish natijalari, o'quv sikli, tarjima, tarjimashunoslik, og'zaki tarjima, yozma tarjima, badiiy tarjima, ekvivalentlik, publitsistik matn tarjimasi, madaniyatlararo muloqot, ilmiy-texnik tarjima, qiyosiy stilistika, qiyosiy tilshunoslik, amaliy tarjima, axborot-kommunikativ tizimlar, zamonaviy tadqiqot metodlari, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalar, ilmiy-tadqiqotlarni tashkil qilish, virtual elektron bilim manbalari, didaktika, nazariya.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari hamda kadrlar iste'molchilari

ISHLAB CHIQILGAN:

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Rektor J. Tuxtasinov

202__ yil “__” _____

M.O'.

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti

Rektor G. Rixsiyeva

202__ yil “__” _____

M.O'.

KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish
tadqiqotlari markazi

Alisher Navoiy nomidagi
Toshkent davlat o'zbek tili
va adabiyoti universiteti

Direktor M. Boltabayev
202__ yil “__” _____
M.O'.

Rektor Sh. Sirojiddinov
202__ yil “__” _____
M.O'.

O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi

O'zbekiston Respublikasi madaniy meros
agentligi

Rais S. Saidov
202__ yil “__” _____
M.O'.

Direktor B. Abdikarimov
202__ yil “__” _____
M.O'.

